

hodnocení diplomanta

vedoucí pedagogové: prof. Dušan Zahoranský, doc. Pavla Sceranková
odborný asistent: MgA. Roman Štětina

diplomant: BcA. Tomáš Jusko

Autorská dvojice Alex Selméci a Tomáš Jusko vytvořili pro svou diplomovou práci komplexní prostředí – jakýsi kontejner, který obsahuje specifické výrobky. Objekty umístěné uvnitř architektury mají hybridní charakter. Jsou to z poloviny obaly, z poloviny zboží samotné. Ve svých předchozích realizacích (například objekt připomínající kočár “Linus The Conveyor” z roku 2020) tematizovali vztah nástrojů minulosti a budoucnosti. Jak popisují v textu k diplomové práci, otázka návratu do minulosti může mít různé podoby. Od úniku do nostalgie, přes snahu rozklíčovat “kde se stala chyba”, až po sebeobranu akt prožití alespoň kousku nějakého času se sebou samým. Už delší čas tedy Alex a Tomáš svou výtvarnou práci studují, kde, kdy a proč jsme začali dávat věcem tvary a funkce. Snaží se obnažit mechanismy, které stojí za každodenní obyčejnou realitou. Proč pijeme vodu z plastové lahve, jak a kde se skladuje káva z plantáží, proč se ona káva balí do dýchacího pytlíku a proč na nákupy nechodíme s proutěným košem. Jejich sochařské objekty jsou zpracovány s precizností, která také nese význam. Materiály a tvary se kterými Tomáš a Alex pracují jsou jakoby “opotřebované”. Někdy nesou známky neznámého používání. Málokdy pracují s readymade. Spíše průmyslově používané materiály pozměňují (instalatérské trubky, závitové tyče atd.) a vytvářejí novotvary, které ale zneklidňují tím, že nám připadají povědomé (série “sample 0002 - sample 0012 - Hand holding a scroll”).

Pokročilá tržně orientovaná společnost s sebou přináší i mimořádnou efektivitu a citlivost svých složek na vlastní chyby a ztráty. Výrobní a distribuční sítě korigují sebe sama a vylepšují své procesy. Předcházejí haváriím nebo výpadkům. Na tomto sebe opravném mechanismu by nebylo nic špatného, kdyby vektor “vyhlazování” (str. 8.) a odstraňování překážek nesměřoval ke klimatické krizi. Kdyby za komfortnějším zbožím nebyly i skryté formy vykořisťování nebo v konečném důsledku sílící deprese a úzkost zákazníků. Efektivizace a tlak na nízkou cenu vstupních zdrojů vedou tak paradoxně k naší stále větší zranitelnosti (nedostatek vakcín, nedostatek čipů, nedostatek dělostřeleckých nábojů apod.). Jsme lapeni uvnitř všudypřítomného stroje na zpoplatňování veškerých našich potřeb (koníčky, sport, dovolená, zdravotnictví, vzdělávání atd.). Jak diplomanti píšou v závěru svého textu, když si všímají chování své sousedky – námi prožívanému času často nedokážeme věnovat pozornost. Netrávíme ho žádnou konkrétní činností, ale přesto se nedokážeme zastavit.

Diplomová práce dvojice autorů je za nás, jejich kolegy a vyučující, jednoznačně zdařilá. Je v ní obsažen důležitý politický komentář i skrytá otázka – kdy nám naše vynálezy vracejí důstojnost a kdy se skrze ně stáváme konformními otroky nebo dokonce otrokáři. Pracovní postupy obou autorů jsou asketické. Pracují převážně s použitými materiály, tvoří ve skromných podmínkách, přesto jsou jejich díla esteticky suverénní. Rukopis, ke kterému se dopracovali je původní a nezaměnitelný. Jsme si vědomi toho, že je problematické či spíše nemožné odhalit, kdo z nich stojí za konkrétním tvarem nebo slovem v textu. Jde o kolektivní dílo, ve kterém jsou oba rovnocenně přítomní ve všech jeho složkách.

V průběhu studia se dokázali etablovat na domácí výtvarné scéně. Pravidelně vystavují (Galerie Lítost, VUNU Gallery, Tomáš Umrian Galéria, Východoslovenská galéria Košice). Účastnili se soutěží na realizace ve veřejném prostoru a čerstvě realizovali tři exteriérové objekty pro site-specific výstavu na Slovensko – Ukrajinském pohraničí.

Diplomovou práci hodnotíme velice pozitivně a navrhuje známku - 1 - výborně.

Praha 1.6.2023